

УДК [78.7.034] (410.1)

Цитування:

Соколова А. В. Феномен придворної маски у творчості англійського поета і драматурга Бенджаміна Джонсона. *Культура і сучасність : альманах*. № 1. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 91-96.

Sokolova A. (2020). The phenomenon of the court Masque in the creativity of English poet and playwright Benjamin Johnson. *Kultura i suchasnist : almanakh*, 1, 91-96 [in Ukrainian].

Соколова Алла Вікторівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теоретичної
та прикладної культурології
Національної музичної академії
імені А. В. Нежданової
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4841-6342>
asmoonlux@gmail.com

ФЕНОМЕН ПРИДВОРНОЇ МАСКИ У ТВОРЧОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ПОЕТА І ДРАМАТУРГА БЕНДЖАМІНА ДЖОНСОНА

Мета дослідження лежить в аналізі творчості англійського придворного драматурга і поета Б. Джонсона, визначенні місця, специфічних особливостей і принципів драматургії в Масках Б. Джонсона. **Методологія дослідження** передбачає єдність таких методологічних підходів, як системно-історичний та порівняльний метод аналізу. Системно-історичний метод дозволяє простежити основні етапи творчості драматурга Б. Джонсона. Порівняльний метод застосовується до виявлення характерної специфіки Масок Б. Джонсона та основних принципів драматургії. **Наукова новизна** полягає в спробі осмислення творчої діяльності Б. Джонсона і визначення причин розквіту жанру Масок, який збігся з періодом роботи Б. Джонсона як придворного драматурга при королівському дворі Стюартів. **Висновки.** Завдяки таланту Б. Джонсона Маска досягає свого розквіту. Виявлено, що сюжети Масок, складених і поставлених на сцені Уайт-Холла Б. Джонсоном були пов'язані з античною тематикою, фольклором і сучасними англійськими сюжетами. Середньовічна алегоричність, що властива раннім Маскам епохи Тюдорів в Англії, трансформуються в форму, якій притаманна тонка поезія, інтелектуальний діалог, аристократичний танець і музика, що увібрала в себе кращі традиції французької та італійської музичної культури. Маски Б. Джонсона є закінченими, цілісними музично-театралізованими виставами.

Ключові слова: творчість Б. Джонсона, придворний жанр Маска, Антимаска, розквіт, сатирична комедія, алегорія.

Соколова Алла Вікторівна, кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры теоретической и прикладной культурологии Национальной музыкальной академии имени А. В. Неждановой

Феномен придворной Маски в творчестве английского поэта и драматурга Бенджамина Джонсона

Цель исследования заключается в анализе творчества английского придворного драматурга и поэта Б. Джонсона, в выявлении жанровых особенностей и принципов драматургии в структуре музыкально-театрализованных представлений Масок, сочиненных Б. Джонсоном. **Методология исследования** предполагает единство таких методологических подходов как системно-исторический и сравнительный метод анализа. Системно-исторический метод позволяет проследить основные этапы творчества драматурга Б. Джонсона. Сравнительный метод применялся к выявлению жанровых особенностей Масок Б. Джонсона и основных принципов драматургии жанра. **Научная новизна** заключается в попытке осмысления творческой деятельности Б. Джонсона и определении причин расцвета жанра Масок, который совпал с периодом работы Б. Джонсона в качестве придворного драматурга при королевском дворе Стюартов. **Выводы.** Благодаря таланту Б. Джонсона, Маска достигает своего расцвета. Виявлено, что сюжеты Масок, сочиненных и поставленных на сцене Уайт-Холла Б. Джонсоном, были связаны с античной тематикой, фольклором и современными английскими сюжетами. Средневековая алегоричность, свойственная ранним Маскам эпохи Тюдоров в Англии, трансформируются в форму, которой присуща тонкая поэзия, интеллектуальный диалог, аристократический танец и музыка, вобравшая в себя лучшие традиции французской и итальянской музыкальной культуры. Маски Б. Джонсона являются законченными, цельными музыкально-театрализованными представлениями.

Ключевые слова: творчество Б. Джонсона, придворный жанр Маска, расцвет, Антимаска, сатирическая комедия, аллегория.

Sokolova Alla, PhD, (Candidate of Pedagogical Sciences), Senior Lecturer, Department of Department of Cultural, The Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music

The phenomenon of the court Masque in the creativity of English poet and playwright Benjamin Johnson

The purpose of the study is to analyze the work of the English court playwright and poet B. Johnson, to identify the genre features and principles of dramaturgy in the structure of the musical-theatrical performances of Masques composed by

B. Johnson. **The research methodology** assumes the unity of such methodological approaches as a system-historical and comparative analysis method. The system-historical method allows us to trace the main stages of the work of the playwright B. Johnson. The comparative method was applied to identify the genre features of B. Johnson's *Masques* and the basic principles of the genre's dramaturgy. **Scientific novelty** lies in an attempt to comprehend B. Johnson's creative activity and determine the reasons for the flourishing of the *Masques* genre, which coincided with the period of B. Johnson's work as a court playwright at the Stuart's royal court. **Conclusions.** Thanks to the talent of B. Johnson, the *Masque* reaches its peak. It was revealed that the plots of *Masques* composed and staged on the White Hall stage by B. Johnson were associated with ancient themes, folklore and contemporary English plots. Medieval allegorism, characteristic of the early Tudor *Masques* in England, is being transformed into a form that is characterized by subtle poetry, intelligent dialogue, aristocratic dance and music, incorporating the best traditions of French and Italian musical culture. B. Johnson's *Masques* are complete, integral musical theatrical performances.

Key words: B. Johnson's creativity, court *Masque*, heyday, Anti-*masque*, satirical comedy, allegory.

Актуальність теми дослідження. Бенджамін Джонсон був привілейованим придворним поетом і письменником при англійському королівському дворі династії Стюартів. Як і В. Шекспір, Б. Джонсон був поетом від народження. Але, на відміну від «короля театральних підмостків» В. Шекспіра, з яким постійно порівнювали Б. Джонсона, він не працював в театрі, але досяг успіху на ниві придворного поета, історика, філолога і ритора. Його талант був різноманітний: Б. Джонсон залишив нащадкам «Англійську граматику», розповідь про історію Карфагена, переклади Горація і колекцію заміток і роздумів про державне управління. В цілому, внесок Б. Джонсона в придворні розваги королівського двору Стюартів був воістину величезним.

Творчість Б. Джонсона викликає інтерес у дослідників з різних країн, оскільки проливає світло на історію англійської літератури, політичної системи Англії в першій половині XVII століття, специфічних особливостей жанру Маски, музичної культури Англії епохи династії Стюартів як невід'ємної частини культури Європи. Однак у вітчизняній літературі творчість англійського письменника та поета Бенджаміна Джонсона залишається маловивченим об'єктом дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Інтерес дослідників до творчості Б. Джонсона розвивався хвилеподібно від століття до століття. У XVIII столітті творчу спадщину Б. Джонсона віднесли до малозначущих. Однак, в XX столітті стався сплеск інтересу до епохи Відродження в Англії. К. Херфорд, Персі Сімпсон та Евелін Сімпсон присвятили свої монументальні дослідження творчості Б. Джонсона, його життєвому шляху, кар'єрному злету і падінню.

Дослідник Т. С. Еліот в рецензії на «Літературний додаток до Таймс» від 13 листопада 1919 року високо оцінив талант Б. Джонсона. Джеймс Джойс в своїх роботах називав Б. Джонсона одним з чотирьох авторів, з чийми блискучими роботами він всебічно ознайомився. До вивчення Масок Б. Джонсона зверталися М. Батлер, Б. Равелхофер, Б. Левальски,

Д. Оргел. Англійський драматург і сценарист Пітер Барнс в XX столітті адаптував кілька п'єс Б. Джонсона для радіо постановок. Таким чином, творчість Б. Джонсона отримала заслужене визнання у сучасників.

Мета дослідження лежить в аналізі творчості англійського придворного драматурга і поета Б. Джонсона, визначенні місця, специфічних особливостей і принципів драматургії в Масках Б. Джонсона епохи Стюартів.

Виклад основного матеріалу. Б. Джонсон писав не тільки п'єси, різноманітні за змістом, але і збірники блискучих віршів, серед яких найбільш відомі вірші приурочені до певних подій життя автора, це «Пісочний годинник», «Моя перша дочка», «Моєму першому синові» — проникливого розповіді про почуття батька, який втратив семирічного сина.

Значна частина його поезії була написана в короткій, добре відточеній, ліричній формі. Його ліричний стиль — простий і бездоганный, але в той же час являє собою вершину професіоналізму і майстерності.

Б. Джонсон вдало балансував між королівським двором, театром і лондонською друкарнею. У театрі дві трагедії, поставлені за п'єсами Б. Джонсона, стали провальними. Невдача не зламала дух Б. Джонсона і незабаром він створює ряд сатиричних комедій для королівського двору, написаних за структурою і сучасних за змістом, незважаючи на домінування античної тематики.

Початок стрімкого розквіту кар'єри Б. Джонсона згодом зайняв місце провідного придворного поета і драматурга при королівському дворі, збігається з датою вступу Короля Якова I на англійський престол. Час правління Якова I доводиться на стрімкий розквіт жанру Маски, яка за художньою цінністю, сценічними ефектами, майстерністю хореографії, розкішністю костюмів перевершила всі інші розваги при королівському дворі. Кар'єра поета фактично завершилась в 1634 році [12].

Інтерес до придворної Масці часів Короля Якова I вийшов за межі кордонів Англії завдяки участі у виставах іноземних послів з

континентальної Європи.

Протягом наступних тридцяти років Б. Джонсон склав не менше двадцяти Масок, причому кількість написаних ним придворних Масок було значно більше, ніж кількість Масок, які склали всі його разом узяті конкуренти. Королівський двір і англійські аристократи вимагали нових модних п'єс, драматурги працювали вдень і вночі [12].

Багато Масок Б. Джонсона були написані в жанрі сатиричної комедії. До творів, що належать до ранньої творчості Б. Джонсона, можна віднести написані ним, у вигляді невеликих за розміром, поем-привітань для Королеви Анни Датської і принца Генріха, яка відвідала Сера Роберта Спенсера в Нортгемптонширі в червні 1603 року. Б. Джонсон склав п'ять Масок для графа Солсбері, «Маску Лорда Хея» для французького посла, герцога Бекінгема і графа Ньюкасла [11].

Твір сценаріїв для Масок, які ставилися не на сцені королівського палацу Уайт-Холла, а в будинках англійської аристократії, складно було назвати престижними, проте Маски Б. Джонсона швидко стають значущими подіями, незалежно від того, де вони були поставлені.

Протягом наступних п'ятнадцяти років багато які з найвідоміших п'єс Б. Джонсона, такі як «Вольпоне» (Volpone), «Епісін або Мовчазна жінка» (Epicoene, or the Silent Woman), «Алхімік» (The Alchemist), «Варфоломійський ярмарок» (Bartholomew Fair) та «Чорт виставлений ослом» (The Devil is an Ass), були поставлені на королівській сцені [12, 84-91].

У 1616 році Б. Джонсону була призначена значна пенсія в розмірі 100 фунтів стерлінгів на рік, а в 1619 році Б. Джонсон отримав почесний ступінь в Оксфорді. Згодом його часто називали першим поетом-лауреатом Англії.

Ширилося коло шанувальників і друзів Б. Джонсона, які іменували себе не інакше як «плем'я Бена». Серед його послідовників були відомі аристократи, а також письменники, в тому числі Роберт Геррік, поет, представник поетичної школи «поетів-кавалерів» Річард Лавлейс, сер Джон Саклінг, придворний поет і драматург, Джеймс Хауелл, англо-валлійський історик і письменник та Томас Кері, поет та дипломат. [11].

П'єси Б. Джонсона, які ставилися при королівському дворі в жанрі придворної Маски (вистави, що включають акторську гру, танці, спів, інструментальну музику, сценічні ефекти, і нарешті розкішні костюми, важливою частиною яких були такий предмет, як маски), враховували інтереси різних угруповань королівського двору, а також виконували примирливу функцію, допомагаючи вирішувати конфлікти, що виникають як серед членів королівської сім'ї, так і

серед придворної знаті.

Завдяки тісній творчій взаємодії з Б. Джонсоном, Королева Анна Датська зміцнила свій авторитет, підживляючи патріархальні традиції англійського суспільства і гендерні підвалини королівського двору.

Бен Джонсон серйозно ставився до текстів для Масок, намагаючись створити «твір, текст якого не прив'язаний до сценічних ефектів, декорацій або костюмів» [12, 90]. Маски, наприклад, часів Єлизавети I розглядалися як «цілком літературний і драматичний твір», або як «значною мірою хореографічний і театральний» [12, 87]. Б. Джонсон прагнув об'єднати поетичні, музичні та видовищні елементи в єдине ціле і підняти жанр Маски до висот справжнього мистецтва.

Бен Джонсон швидко стає основним постачальником нескінченних уявлень королівських Масок та інших придворних розваг.

Згодом відомий дослідник придворної Маски Барбара Левальські відзначала, що розуміння Б. Джонсоном структурної будови придворної Маски, в якій культивувалися лише одна з складової Маски — поезія, було близьким королівському двору Короля Якова I Стюарта, однак королівський двір Короля Карла I вважав за краще виставу Масок, з дотриманим балансом всіх її складових [8].

У порівнянні з багатьма відомими поетами і драматургами того часу, у Б. Джонсона була яскрава кар'єра. І хоча право написання першої Маски «Дванадцята ніч» (з алегорією, танцями, музикою але фактичною відсутністю наскрізного розвитку), представленою в королівському дворі 8 січня 1604 року з нагоди коронації Якова I, перейшла до одного з головних конкурентів Б. Джонсона — Семюелу Деніелу, відомому при дворі поетові і історіку, вже в січні 1604 року, Королева Анна Датська доручила Б. Джонсону написати «Маску темряви» [3].

Королева Анна Датська стала не тільки замовником даного спектаклю, а й генератором ідеї, запропонувавши Б. Джонсону свою тему — п'єсу, в якій братимуть участь актори із загримованими під колір негритянської шкіри обличчям і руками.

«Маска темряви» займає окреме місце в творчості Б. Джонсон та І. Джонса, які співпрацювали разом вперше. Б. Джонсон, що привніс в «Маску темряви» цілісність конструкції і драматизм, І. Джонс — художньо-образотворчий елемент. Сам король Яків I був присутній на виставі, в якій на сцені грали Королева Анна Датська і кілька її фрейлін, загримованих під темношкірих. Відзначимо, що загримований Б. Джонсон також брав участь у виставі. «Маска темряви» була успішною з

багатьох причин. Перш за все вистава було спецефектами: морська машина, яка домагалася зобразити хвилювання на морі, гігантський снаряд у вигляді перламутровою раковини, що пливе по океану в пошуках землі та інші.

Архітектурна винахідливість І. Джонса була очевидною і створило прецедент для створення перспективних декорацій у всіх наступних уявленнях Масок. «Маска темряви» — одна з небагатьох Масок, метою якої було не прославлення короля, не споглядання достоїнств аристократичної знаті, не пропаганда стабільності та порядку, яку представляла монархічна система, а твердження переваги білої європейської цивілізації над цивілізацією темношкірих, незважаючи на мирне існування нечисленних жителів Англії з чорним кольором шкіри і корінних англійців, а також зміцнення статусу Королеви [10].

У «Масці темряви» Б. Джонсон вперше вводить так звану Антимаску — своєрідний контрастний пролог до основної частини Маски.

Своїм нововведенням Б. Джонсон надає жанру друге дихання. Б. Джонсон називає Антимаску «помилковою маскою», форма Антимаски або «Помилкової маски» дозволила Б. Джонсону досягти цілісності усієї вистави. До початку XVII століття королівський двір втомився від вічного ходу Богів, античних героїв та інших алегоричних персонажів, які монотонно змінювали один одного в придворних розвагах.

Введена Б. Джонсоном Антимаска, спочатку внесла в структуру Маски небезпечний і деморалізуючий відтінок. Однак в той же самий час Антимаска надала вишуканій, елегантній і елітарній Масці не властиві їй риси і специфічні особливості, що ніколи раніше не були використовувані — елемент бутафорії, гротеску, пародії, абсурду і хаосу. Антимаска представляла собою строкату, по відношенню до основної частини придворної Маски, форму і забезпечувала їй безконфліктне вирішення [2, 110; 5,76].

Антимаска виправдовувала своє існування лише в тому випадку, коли її основне завдання зводилася до глибинного розуміння добродіяння Короля і його придворних, показаної в цій Масці. У Антимасці домінував хаос, збірний образ Лорда Місруле (традиція «перетворення» простолюдина в лорда в день Дурня), якого в кінцевому підсумку виганяли зі сцени, з тим щоб справедливість восторжествувала.

Ядром Антимаски був танець, ймовірно, запозичений з сюжетів італійських карнавалів, різдвяних фестивалів династії Тюдорів, але ідея гротескного комічного танцю могла бути запозиченою у придворного французького балету, в якому французький король часто виступав в

образі п'яниці, злодія чи шахрая, що не соромлячись свого образу. Така жалюгідна роль короля носила символічний характер: до кінця вистави французький король перетворювався і показував себе глядачам в своєму справжньому велич [2]. У більшості випадків Антимаска була німим поданням, лише в рідкісних випадках танець розбавлявся коротким діалогом або піснею комічного змісту. Однак атмосферність і барвистість Антимаски іноді затьмарювала безпосередньо Маску, а танцюристи-професіонали розгортали перед глядачами чудове видовище, гідне королівської сцени. Антимаска Б. Джонсона виступала в якості відсутньої ланки, яке дозволило досягти цілісності драматургії жанру.

У наступні кілька десятиліть Б. Джонсон пише близько двадцяти різдвяних Масок. Геній Б. Джонсона був повністю розкритий в Масках «Вольпоне» або «Лиса» (1606 рік) — блискучій сатиричній комедії, яку майстер склав в гранично стислий термін — за 5 тижнів. Комедія була сприйнята придворною знаттю Англії з величезною прихильністю. Цікаво відзначити, що всі головні персонажі — тварини, назви яких звучать на італійській мові. Так, Вольпоне — хитра лисиця, а Вольгоре — хижий стервятник [1].

Наступна комедія Б. Джонсона «Ерісоєне», або «Silent Woman» (1609 рік) — складна інтрига, побудована навколо гротескного персонажа, що ненавидить шум і галасливі компанії.

У Масці «Алхімік», написаний в 1610 році, за сюжетом на перший план виходили людські пороки — лицемірство і жадібність. У сюжетній лінії «Ярмарок Варфоломія» (1614 рік), на відміну від інших творів Б. Джонсона, не плетуться мережі тонкої і складної інтриги. Навпаки, сюжет даного твору демонструє багату колекцію різноманітних характерів головних персонажів.

До кінця 1615 року відносини Б. Джонсона та І. Джонса зіпсовані, остаточний розрив відбувся у 1619 році, коли Джонсон повідомив Вільяму Драммонду, який вів записи своїх бесід з Беном Джонсоном, що назвав би найбільшого лиходія в світі ім'ям Ініго.

Після повернення з Шотландії Б. Джонсон був знову сповнений сил і творчих ідей. У 1621 році у світ виходить нове дітище Б. Джонсона — невелика і химерна Маска «Вісті з Нового світу, відкритого на Місяці» [12].

Маска «Циганські метаморфози» (The Gypsies Metamorphosed) була написана Беном Джонсоном і композитором Ніколасом Ланье та вперше поставлена 3 серпня 1621 року. «Циганські метаморфози» — одна з культових Масок Б. Джонсона, яка ставилася на сцені банкетного залу в Уайт-Холі тричі на особисте

прохання короля Якова I. Маска «Циганські метаморфози» з'явилася не тільки вершиною майстерності генія Б. Джонсона, але і тонким, вичерпним дослідженням циганської мови і манер, що само по собі стає дивним відкриттям для аристократичної публіки Англії.

«Маска Авгура» (The Masque of Augurs), створена Б. Джонсоном спільно з композиторами Альфонсом Феррабоско, Ніколасом Ланье та дизайнером Ініго Джонсом в 1622 році принесла її творцям славу і шанування. «Маска Авгура» розкрила талант Б. Джонсона з несподіваного боку, він постає в образі тонкого, вразливого і чутливого лірика-поета.

Маска «Чудові острови і їх союз» (The Fortunate Isles and Their Union) складена Б. Джонсоном в 1625 році, тобто за кілька місяців до смерті Короля Якова I. Таким чином Маска завершує епоху правління одного з перших королів династії Стюартів. Маска «Чудові острови і їх союз» містить одну з найбільш прекрасних пісень, яка коли-небудь звучала на королівській сцені, по красі звучання вона перевершувала «мисливський хор» з Масці Б. Джонсона – «Час, який відстоює себе і свої почесті» (Time Vindicated to Himself and to his Honours) [12].

Б. Джонсон намагається заволодіти аудиторією шляхом введення в Маску дотепних діалогів, комічних персонажів, сатиричних картин сучасного життя або тонкої лірики. Однак публіка вимагає крикливо-вульгарні, гротескно-бутафорські, об'ємні Антімаски, що загрожувало звести жанр Маски до повного хаосу. До останніх п'єс Джонсона можна віднести «Новий трактир» (1629 рік), «Магнетична леді» (1632 рік) та «Казка про бочку» (1633 рік), де головна сюжетна лінія побудована на інтригах, проте в художнім відношенні ці Маски значно поступаються попереднім, що говорять про творчу кризу автора. Б. Джонсон продовжував писати п'єси і в наступні п'ятнадцять років, але більшість його п'єс не принесло автору колишнього успіху. Однією з останніх п'єс Б. Джонсона стає незакінчена історична п'єса «Мортімер його падіння», опублікована після його смерті в 1641 році, а також римська трагедія «Змова його Катиліни» (Catiline His Conspiracy).

Б. Джонсон сподівався, що обидві трагедії змінять його репутацію, що похитнулася. У двох п'єсах Б. Джонсон спробував провести реформу, яка зводилася до наукової точності у викладі історичного сюжету, що відповідала, на думку Б. Джонсона, основним правилам драми. Однак абсурдне проходження історичних фактів призвело до зникнення видовищності, що ні відповідало вимогам глядачів. Б. Джонсон, зрозуміло, ніколи досконально не вивчав

творчість свого сучасника В. Шекспіра. Сцени Б. Джонсона рясніли статичністю і відсутністю динамізму, проте характер головних героїв був повністю розкритий, а другорядні персонажі зображені правдиво і щиро. Однак незважаючи на талант і зусилля Б. Джонсона він не зміг підняти англійську трагедію до повноцінної класичної форми трагедії. Незважаючи на це в літературних і інтелектуальних колах Англії Бен Джонсон залишався значною і шанованою постаттю [11].

Останні роки Б. Джонсона були затьмарені рядом складних обставин. У 1628 року поета паралізувало. Він помер 6 серпня 1637 року. Після смерті Б. Джонсона протягом більшої частини сімнадцятого століття він розглядався як письменник, чия літературна творчість стояла в одному ряду з творчістю В. Шекспіра. Поезією Б. Джонсона захоплювалися. Так, глибока повага до творів Джонсона з боку Джона Драйдена, англійського поета, драматурга, критика, байкаря, стримувалася лише його повагою до Шекспіра. «Я захоплююся Джонсоном, але я люблю Шекспіра», – говорив Д. Драйден в «Есе про драматичну поезію» вустах свого героя. У XVIII столітті така оцінка творчості Б. Джонсона була переглянута. Твори Джонсона стали розглядатися як неемоційні і ретельно продумані, тоді як твори В. Шекспіра були спонтанними, живими і теплими.

Зусиллями Вільяма Гіффорда, який витратив чимало сил на видання твору Б. Джонсона в 1816 році, для спростування, на його погляд, образливого ставлення до творчості свого кумира, не принесло очікуваних результатів.

До XIX століття твори Б. Джонсона стали рахувати не конгеніальної класикою, яку необхідно дозувати. Тим часом, його короткі твори користувалися достатньою популярністю, а деякі з його драматичних творів, намагалися адаптувати. В XX столітті Королівський Шекспірівський театр (The Royal Shakespeare Theatre) — успішно поставили на своїй сцені багато п'єс Б. Джонсона, в тому числі «Новий готель», «Диявол - осел», «Сеярус», які рідка (або ніколи) ставилися на сцені навіть за життя англійського драматурга. Таким чином творчість Б. Джонсона знайшла своє друге життя.

Висновки. Алегоричний жанр Масок тісно пов'язано з античною тематикою і фольклором. До початку XVII століття Маска відроджувалася, досягала короткої, але чудової зрілості, забарвлювалася в яскраві кольори сатиричної комедії та драми. В цілому, внесок Б. Джонсона в жанр придворної Маски Англії XVII століття важко оцінити. Б. Джонсон писав сценарії для Масок, надаючи їм єдність, які вони ніколи раніше не мали. Джонсон був знавцем грецьких міфологічних сюжетів, але з легкістю адаптував

їх з урахуванням сучасних поглядів Англії XVII століття. Придворна Маска в творчості Б. Джонсона вихвалювала, була артистичною, інтелектуальною, тонкою. Середньовічна алегорія, часом громіздка і вульгарна, була замінена пронизливим мистецтвом поезії, танцю, музики, інтелектуального діалогу. У Масці Б. Джонсона культивувалися приховані символічні значення, простота і сила. Автор протистоїть нещастю, марнославству й людському нахабству. Б. Джонсон в своїх Масках сміливо поєднує образи величних Богів давньої Греції та Риму з сучасними персонажами, елементами сатири, комедії та драми. При цьому твори здаються завершеними, цільними і зрілими. Союз поезії, музики, танцю, який сміливо міг називатися поезією руху, являло собою пишність справжньої видовищності. Маска Б. Джонсона немов оголювала безтурботність епохи Королів Стюартів, розчиняючись в часу цинічною і повної інтриги атмосфері королівського двору Стюартів. З кончиною Б. Джонсона і початком громадянської війни в Англії існування придворної Маски, з її розкішшю і лестощами, підійшла до свого логічного завершення.

Література

1. Creaser J. Volpone: The Mortifying of the Fox. Essays in Criticism. London : Medieval and Renaissance Series, 1975. P. 329-356.
2. Cunningham D. The Jonsonian Masque as a Literary Form / D. Cunningham. – Baltimore : ELH, The Johns Hopkins University, 1955. P. 108-124.
3. Evans H. A. English Masques. Mishawaka : Palala Press, 2016. 316 p.
4. Jonson Ben. The Works of Ben Jonson: With Notes Critical and Explanatory, and A Biographical Memoir Hardcover. Mishawaka : Palala Press, 2015. 458 p.
5. Jusserand J. J. Ben Jonson's Views of Shakespeare's: Art in Works of Shakespeare. Chicago : Northwestern University Press, 1907. Vol. X. P. 297–321.
6. Leapman M. Inigo, The troubled life of Inigo Jones. Architect of the English Renaissance. London : Headline Book Pub Ltd, 2003. 414 p.
7. Lewalski B. K. Milton's Comus and the Politics of Masquing. The Politics of the Stuart Court Masque / Lewalski B. K. / David Bevington&Peter Holbrook Eds. Cambridge : Cambridge UP, 1998. P. 296-320.
8. Norbrook D. The Reformation of the Masque. The Court Masque. David Lindley Ed. Manchester : Manchester UP, 1984. P. 94-110.
9. Orgel J. The theatres of Inigo Jones and John Webb. Cambridge : Cambridge University press, 1985. 234 p.
10. Ravelhofer B. The Early Stuart Masque: Dance, Costume, and Music. Oxford : Oxford University Press, 2009. 336 p.
11. Riggs D. Ben Jonson: A Life by David Riggs. Harvard : Harvard University Press, 1989. 399 p.

12. Schelling E. F. Ben Jonson: The Complete Plays of Ben Jonson Hardcover. Warsaw : Franklin Classics, 2015. 694 p.
13. Shewring M. Theatre of the English and Italian Renaissance J. R. Mulryne Ed. London : Palgrave Macmillan, 1991. 129 p.
14. John Dryden. An essay of dramatic poesy: <https://warwick.ac.uk/fac/arts/english/currentstudents/undergraduate/modules/fulllist/special/en352restorationdrama/essaydramaticpoesie.pdf>

References

1. Creaser, J. (1975). Volpone: The Mortifying of the Fox. Essays in Criticism. London: Medieval and Renaissance Series, P. 329-356 [in English].
2. Cunningham, Dolora. (1955). The Jonsonian Masque as a Literary Form. Baltimore: ELH, The Johns Hopkins University [in English].
3. Evans, Herbert A. (2016). English Masques. Mishawaka: Palala Press[in English].
4. Jonson, Ben. (2015). The Works of Ben Jonson: With Notes Critical and Explanatory, and A Biographical Memoir Hardcover. Mishawaka: Palala Press. [in English].
5. Jusserand, J. J. (1907). Ben Jonson's Views of Shakespeare's Art in Works of Shakespeare. Chicago: Northwestern University Press. (pp. 297–321), Vol. X. [in English].
6. Leapman, Michael. (2003). Inigo, The troubled life of Inigo Jones. Architect of the English Renaissance. 1st ed. London: Headline Book Pub Ltd [in English].
Politics of the Stuart Court Masque. David Bevington&Peter Holbrook Eds. Cambridge: Cambridge UP [in English].
8. Norbrook, David. (1984). The Reformation of the Masque. The Court Masque. David Lindley Ed. Manchester: Manchester UP [in English]
9. Orgel, John. (1985). The theatres of Inigo Jones and John Webb. Cambridge: Cambridge University press [in English].
10. Ravelhofer, Barbara. (2009). The Early Stuart Masque: Dance, Costume, and Music. 1 ed. Oxford: Oxford University Press [in English].
11. Riggs, David. (1989). Ben Jonson: A Life by David Riggs. Harvard: Harvard University Press [in English].
12. Schelling, Emmanuel Felix. (2018). Ben Jonson: The Complete Plays of Ben Jonson Hardcover. Warsaw: Franklin Classics [in English].
13. Shewring, Margaret. (1991). Theatre of the English and Italian Renaissance. J. R. Mulryne Ed. London: Palgrave Macmillan [in English].
14. John Dryden An essay of dramatic poesy: <https://warwick.ac.uk/fac/arts/english/currentstudents/undergraduate/modules/fulllist/special/en352restorationdrama/essaydramaticpoesie.pdf>

Стаття надійшла до редакції 15.02.2020
Прийнято до друку 16.03.2020